

THEORIEBOEK NIVEAU 3&4

Elementaire Bedrijfseconomie 2

BV IN BALANS

FINANCIËLE
BEROEPEN

EDWARD VAN BALEN
PIETER MIJNSTER
THEO VAN DE VEERDONK

ThiemeMeulenhoff

Elementaire bedrijfseconomie 2

Edward van Balen
Pieter Mijster
Theo van de Veerdonk

Colofon

Auteur

Edward van Balen
Pieter Mijster
Theo van de Veerdonk

Redactie

Pieter Mijster

Vormgeving

Studio Fraaj, Rotterdam

Omslag

Studio Fraaj, Rotterdam

Opmaak

Imago Mediabuilders,
Amersfoort

Tekeningen

Tiekstramedia, Groningen

Over ThiemeMeulenhoff

ThiemeMeulenhoff ontwikkelt zich van educatieve uitgeverij tot een learning design company. We brengen content, leerontwerp en technologie samen. Met onze groeiende expertise, ervaring en leeroplossingen zijn we een partner voor scholen bij het vernieuwen en verbeteren van onderwijs. Zo kunnen we samen beter recht doen aan de verschillen tussen lerenden en scholen en ervoor zorgen dat leren steeds persoonlijker, effectiever en efficiënter wordt.

Samen leren vernieuwen.

www.thiememeulenhoff.nl

ISBN 978 9006 64088 5

Vierde druk, tweede oplage, 2017

© ThiemeMeulenhoff, Amersfoort, 2015

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 23 augustus 1985, Stbl. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie (PRO), Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp (www.stichting-pro.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet) dient men zich tot de uitgever te wenden. Voor meer informatie over het gebruik van muziek, film en het maken van kopieën in het onderwijs zie www.auteursrechtenonderwijs.nl.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Deze uitgave is volledig CO2-neutraal geproduceerd.

Het voor deze uitgave gebruikte papier is voorzien van het FSC®-keurmerk.

Dit betekent dat de bosbouw op een verantwoorde wijze heeft plaatsgevonden.

Voorwoord

Het middelbaar beroepsonderwijs verandert voortdurend onder invloed van maatschappelijke ontwikkelingen en in het bijzonder door de eisen die de beroepspraktijk aan de opleidingen stelt.

Met het verschijnen van het nieuwe kwalificatiedossier 2015 introduceert ThiemeMeulenhoff de volledig herziene methode BV in Balans. De herziene methode sluit, binnen de kaders van dit kwalificatiedossier, aan op de toetsmatrizen van de SPL.

Drie belangrijke kenmerken van BV in Balans zijn:

- Dé methode voor *ondersteunend leren* of u nu klassikaal met de studenten aan de slag wilt of de studenten meer zelfstandig wilt laten werken.
- *Sterk didactisch concept*. De methode houdt rekening met de verschillende leerstijlen van studenten en verschillende onderwijsstijlen van docenten.
- *Grote verscheidenheid aan leermiddelen*. De theorieboeken en de werkboeken bieden een groot scala aan materiaal voor de studenten om mee te oefenen.

De hoofdstukken van het theorieboek kennen de volgende structuur.

- Een *inleiding* met een schema dat een overzicht geeft van de inhoud van het hoofdstuk. De inleiding bevat ook steeds een *uitdaging* voor de student. Doel van deze uitdaging is de student zich bewust te laten worden dat er een gemis aan kennis en vaardigheden is en dat met de inhoud van dit hoofdstuk dit gemis wordt opgevuld.
- De leerstof van het hoofdstuk is verdeeld in *paragrafen*. De heldere voorbeelden helpen bij het verwerken van de stof.
- Een *begrippenlijst*.
- Een *checklist* aan het eind van het hoofdstuk waarmee de student kan nagaan of hij de inhoud van het hoofdstuk heeft begrepen en kan toepassen. De checklist eindigt met de uitdaging van de inleiding, waarvoor de student nu over de benodigde kennis en vaardigheden beschikt om deze aan te gaan!
- Om de leesbaarheid te vergemakkelijken is de tekst voorzien van *margewoorden*.

De serie BV in Balans is met de grootste zorg ontwikkeld. Wij hopen dat u met plezier werkt met BV in Balans.

Meer informatie over BV in Balans vindt u op onze methodesite: www.bvinbalans.nl.

Wanneer u vragen of suggesties heeft, dan kunt u contact met ons opnemen.

De auteurs en uitgever

Inhoudsopgave

1	Ondernemingsvormen	7
	Inleiding	8
1.1	Onderscheid tussen een natuurlijk persoon en een rechtspersoon	10
1.2	Natuurlijke personen	13
1.3	Rechtspersonen	22
1.4	Publicatieplicht	37
	Begrippenlijst	41
	Checklist	45
2	Vermogensbehoefte en financieringsplan	47
	Inleiding	48
2.1	Financieel plan	50
2.2	Investeringsplan	58
2.3	Vermogensmarkt	67
2.4	Financieringsplan – eigen vermogen	70
2.5	Financieringsplan – vreemd vermogen	73
2.6	Leasing en factoring	82
	Begrippenlijst	86
	Checklist	92
3	Geldstromen	95
	Inleiding	96
3.1	Vlottende activa en kortlopende schulden	98
3.2	Activiteitskengetallen van de voorraad	99
3.3	Activiteitskengetallen van de debiteuren	102
3.4	Activiteitskengetallen van de crediteuren	105
3.5	Liquiditeitsbalans en bepaling van de liquiditeit	109
3.6	Liquiditeitsbegroting	117
	Begrippenlijst	125
	Checklist	128
4	Winstgevendheid	131
	Inleiding	132
4.1	Het economisch resultaat van een eenmanszaak	134
4.2	Rentabiliteit van het eigen vermogen	136
4.3	De rentabiliteit van het vreemd vermogen	138
4.4	De rentabiliteit van het totaal vermogen	140

4.5 Het verband tussen de rentabiliteiten 142

4.6 Solvabiliteit 144

Begrippenlijst 153

Checklist 155

5 De zzp'er en zijn ondernemingsplan 157

Inleiding 158

5.1 10 aandachtspunten voor de startende zzp'er 160

5.2 Het ondernemingsplan 165

5.3 Ondernemerskwaliteiten en vermogensverschaffers 169

Begrippenlijst 171

Checklist 173

Register 174

The background image shows three window cleaners suspended by ropes on the exterior of a modern glass skyscraper. One worker in a blue uniform is on the left, using a spray bottle. Two other workers are visible on the right. The glass reflects a historic building with a green-tiled roof. A large red diamond is superimposed over the center of the image.

1 Ondernemings- vormen

Inleiding

Vroeger of later krijg je met een **onderneming** te maken. Misschien heb je al een baantje of heb je stage-ervaring opgedaan. Bijvoorbeeld bij een **eenmanszaak** of binnen een **maatschap**.

Binnenkort ga je aan de slag op BPV of in de 'echte wereld'. Niet iedere onderneming heeft dezelfde **juridische vorm**. Is het je wel eens opgevallen dat er bijvoorbeeld **bv**, **nv** of **vof** bij de naam van een onderneming staat aangegeven? Wat weet je van een **vereniging** of een **stichting**? Weet je eigenlijk wat **zzp'er** betekent?

In dit hoofdstuk ga we in op **ondernemingsvormen** die je regelmatig tegenkomt. Het is goed om te weten welke ondernemingsvorm of rechtsvorm een organisatie heeft.

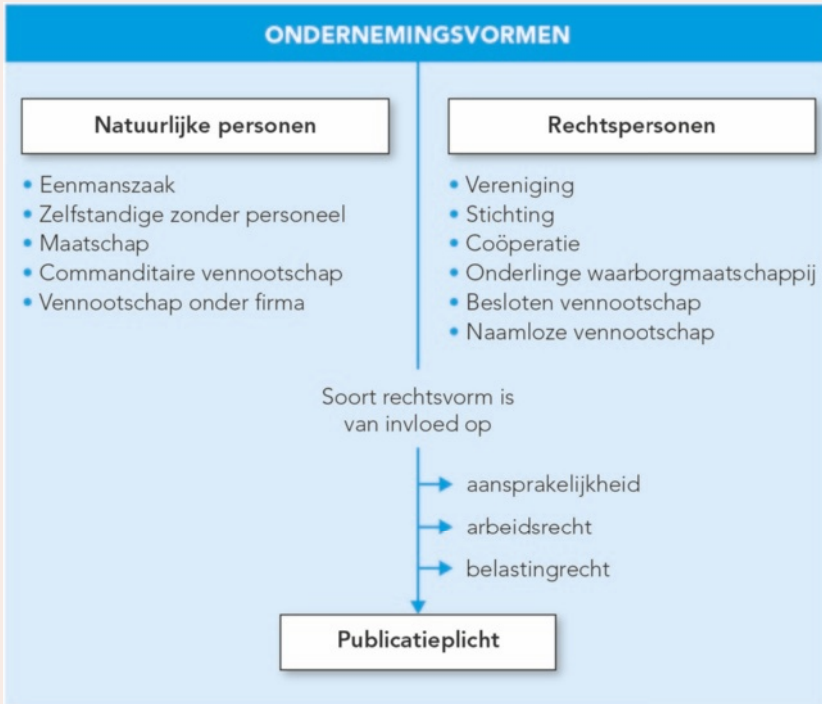
Eerst leer je onderscheid maken tussen een **natuurlijk persoon** en een **rechtspersoon**. Je ontdekt dat hierbij vooral de persoonlijke aansprakelijkheid een belangrijke rol speelt. Het **arbeidsrecht** bepaalt of een ondernemer loon krijgt en zich directeur mag noemen of dat hij zijn inkomen uit de winst van de onderneming moet halen.

De rechtsvorm bepaalt of de ondernemer **loonheffing** moet betalen of dat de onderneming valt onder de **vennootschapsbelasting**. De rechtsvorm bepaalt ook of er een **publicatieplicht** van jaarstukken is.

De uitdaging

Kun jij voor het eindejaarsverslag in een samenvatting weergeven hoe het zit met de aansprakelijkheid, het arbeidsrecht en de belastingplicht van zowel de natuurlijke als de rechtspersonen?

Een lastige vraag als je de nodige kennis mist of de vaardigheden niet beheerst om hiermee aan de slag te gaan. Na dit hoofdstuk begrijp je de vraag en kun je uitvoeren wat er van je verwacht wordt.

Neem het schema goed door. Het geeft je een overzicht van de inhoud van dit hoofdstuk. Omdat het een erg theoretisch hoofdstuk is, kan het je helpen om van de belangrijkste zaken aantekeningen of een samenvatting te maken.

1.1 Onderscheid tussen een natuurlijk persoon en een rechtspersoon

ondernemings-
vormen

Als je werkzaam bent in de financiële administratie, dan krijg je met verschillende ondernemingsvormen te maken. Ook al sta je er niet bij stil, je komt verschillende ondernemingsvormen ook in het dagelijks leven tegen.

Een ondernemingsvorm is een juridische of rechtsvorm van een onderneming, bedrijf of organisatie.

Voor het voeren van een goede financiële administratie moet je weten welke ondernemingsvorm van toepassing is, zodat je weet hoe het zit met:

- de aansprakelijkheid van de onderneming;
- het arbeidsrecht binnen de onderneming;
- de belastingen voor de onderneming.

Hieronder staan enkele voorbeelden die duidelijk maken wat aansprakelijkheid, arbeidsrecht en belastingen inhouden.

- Iemand die namens een bv (besloten vennootschap) een order plaatst, is daar niet persoonlijk verantwoordelijk voor. Dat is namelijk de bv namens wie hij handelt (aansprakelijkheid).
- Een zzp'er (zelfstandige zonder personeel) kan zijn vrouw niet in loondienst nemen, als zij de administratie voor hem uitvoert (arbeidsrecht).

- Een nv (naamloze vennootschap) valt direct onder de vennootschapsbelasting en niet onder de inkomstenbelasting (belastingrecht).

Om wat meer inzicht te krijgen in de soorten ondernemingsvormen moet je eerst een onderscheid maken tussen:

- een natuurlijk persoon;
- een rechtspersoon.

*natuurlijk
persoon
rechtspersoon*

1.1.1 Natuurlijke personen

Bij *natuurlijke personen* zijn de ondernemers direct aansprakelijk voor alle handelingen die ze uitvoeren namens de onderneming. Ze zijn niet alleen aansprakelijk voor het zakelijk vermogen, maar ook voor het privévermogen.

Bij natuurlijke personen staat de ondernemer niet op de loonlijst. Zijn inkomen ontstaat door het behalen van winst met het ondernemen. Het privévermogen is niet afgeschermd als het met de onderneming financieel niet zo goed gaat.

Een *natuurlijk persoon* is een persoonlijke rechtsvorm, geleid door een mens van vlees en bloed met rechten en plichten die privé verantwoordelijk is voor zijn handelen namens de onderneming.

De volgende ondernemingen horen bij de natuurlijke personen.

- eenmanszaak;
- zelfstandige zonder personeel (zzp'er) / freelancer;
- maatschap;
- commanditaire vennootschap (cv);
- vennootschap onder firma (vof).

1.1.2 Rechtspersonen

Bij de *rechtspersonen* is de ondernemer niet privé aansprakelijk. De ondernemer, meestal de directeur genoemd, handelt binnen een rechtspersoon in naam van de onderneming. De ondernemer (directeur) is bij een rechtspersoon altijd in dienst van de onderneming. Hij is dus in loondienst van het bedrijf. Alleen het zakelijk vermogen van

het bedrijf valt onder de aansprakelijkheid voor alle handelingen die de ondernemer uitvoert namens de rechtspersoon. Een rechtspersoon is een onpersoonlijke rechtsvorm.

Samengevat is een rechtspersoon een onpersoonlijke rechtsvorm waardoor een organisatie kan optreden in het rechtsverkeer. De organisatie kan dan handelen zoals een natuurlijk persoon met rechten en plichten, maar zonder dat de werknemer privé verantwoordelijk is voor zijn handelen namens de onderneming.

In Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek staat alles over ondernemingsvormen, zowel over natuurlijke personen als over rechtspersonen.

De volgende ondernemingen worden tot de rechtspersonen gerekend.

- vereniging;
- stichting;
- coöperatie;
- onderlinge waarborgmaatschappij;
- besloten vennootschap (bv);
- naamloze vennootschap (nv).

In Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek wordt er bij rechtspersonen ook nog onderscheid gemaakt tussen:

- een publiekrechtelijke rechtspersoon;
- een privaatrechtelijke rechtspersoon.

Rijksdienst voor wegverkeer = publiekrechtelijke rechtspersoon

Publiekrechtelijke rechtspersonen zijn bijvoorbeeld waterschappen, TNO (een onderzoeksinstituut met als doel het toepassen van wetenschappelijke kennis in de praktijk) en RDW (geeft de kentekenbewijzen voor motorvoertuigen uit). Publiekrechtelijke rechtspersonen zijn door de overheid ingesteld voor het verrichten van overheidstaken.

*publiek-
rechtelijke
rechts-
personen*

Privaatrechtelijke rechtspersonen worden opgericht door natuurlijke personen. De onderneming is een zelfstandig bedrijf met rechten en plichten. De mensen die er werken zijn in dienst van de onderneming. Dit kunnen heel grote bedrijven zijn zoals Philips nv, Shell nv of Unilever nv, maar ook kleine bedrijven zoals Bakkerij Jansen bv, Loodgieter Jasper bv. Zo werken er ongeveer 12.000 mensen bij Shell. Bij Bakkerij Jansen werken maar vijf mensen.

*privaat-
rechtelijke
rechts-
personen*

De grootte van het bedrijf bepaalt niet of een onderneming wel of geen rechtspersoon is.

Privaatrechtelijke rechtspersonen zijn opgericht door ondernemers (natuurlijke personen), maar er is bewust gekozen voor een onpersoonlijk rechtsvorm!

1.2 Natuurlijke personen

In deze paragraaf leer je over de kenmerken die horen bij de verschillende natuurlijke personen. Achtereenvolgens komen de volgende natuurlijke personen aan bod.

1. de eenmanszaak;
2. de zelfstandige zonder personeel (zzp'er) en de freelancer;

3. de maatschap;
4. de commanditaire vennootschap (cv);
5. de vennootschap onder firma (vof).

1.2.1 De eenmanszaak

eenmanszaak

Als je met een bedrijf start, moet je kiezen welke ondernemingsvorm voor jou het beste is. De meeste startende ondernemers kiezen voor de eenmanszaak. Je bent alleen en hebt volledig de controle over het bedrijf. Je kunt ook gebruikmaken van een aantal belastingvoordelen dat de Belastingdienst biedt. Denk hierbij aan de startersaftrek, de zelfstandigenaftrek en de mkb-winstvrijstelling. Dit zijn enkele belastingmaatregelen waardoor je als startende ondernemer met een eenmanszaak extra aftrekmogelijkheden krijgt, voordat je inkomstenbelasting moet gaan betalen. Je bent als ondernemer van een eenmanszaak ook helemaal zelf verantwoordelijk voor alles wat je doet. Dat betekent echter ook dat je daarvoor aansprakelijk bent. De aansprakelijkheid geldt niet alleen voor je zakelijke vermogen, maar ook voor je privévermogen. Je kunt je daarvoor gedeeltelijk verzekeren, maar dat lukt niet voor alles.

Eenmanszaak: doen waar je goed in bent, maar is dat genoeg ...?

Bij natuurlijke personen is de eigenaar volledig bevoegd en verantwoordelijk voor alle handelingen die hij verricht. Als blijkt dat hij zakelijke schulden heeft gemaakt die de onderneming niet kan betalen, dan kan zijn privévermogen aangesproken worden om die schulden te betalen. Zijn spaargeld, beleggingen en bezittingen, zoals auto's, meubilair, computers en zelfs zijn huis, worden dan verkocht om zijn zakelijke schuld af te lossen.

Als je een eenmanszaak hebt, kun je personeel in dienst nemen. De naam suggereert dat je alleen werkt, maar dat hoeft dus niet. Je mag een onbeperkt aantal mensen in dienst hebben. Dat is vanwege de aansprakelijkheid echter niet verstandig. Jij bent als ondernemer namelijk verantwoordelijk voor alles wat jouw werknemers doen. In de praktijk zie je dan ook vaak dat als een natuurlijk persoon personeel in dienst neemt, hij al snel de stap maakt naar een vorm als rechtspersoon, bijvoorbeeld als bv (besloten vennootschap). Hierdoor komt het privévermogen buiten de aansprakelijkheid van de onderneming te liggen, terwijl dat bij een eenmanszaak niet kan. Bij een eenmanszaak ben je privé ook aansprakelijk voor de zakelijke transacties.

Het inkomen voor een ondernemer van een eenmanszaak bestaat uit de behaalde winst. De ondernemer, die geen salaris ontvangt, betaalt inkomstenbelasting over deze behaalde winst. Wat overblijft, is het netto inkomen voor de ondernemer.

Omzet
– Inkoopwaarde omzet
= Brutowinst
– Bedrijfskosten
= Nettowinst voor belastingen
– Inkomstenbelasting
= Nettowinst na belastingen = Netto inkomen voor de ondernemer

Als er bij de dienstbetrekking geen gezagsverhouding is, dan is die persoon niet in loondienst. Denk hierbij aan je partner en kinderen.

Ondernemings- vorm	Aansprakelijkheid	Belastingen	Arbeidsrecht
Eenmanszaak	Volledig zakelijk en privé	Inkomsten- belasting, voordelen zoals startersaftrek, zelfstandigen- aftrek en mkb- vrijstelling	Als ondernemer heb je geen arbeidscontract. Ook je partner heeft geen arbeidscontract, omdat de gezagsverhouding ontbreekt.

1.2.2 De zelfstandige zonder personeel en de freelancer

freelancer
zzp'er
Handels-
register
Kamer van
Koophandel

Specifieke vormen van eenmanszaken zijn de zelfstandige zonder personeel (zzp'er) en de freelancer. Als een zzp'er of freelancer zich inschrijft in het Handelsregister bij de Kamer van Koophandel, dan kan hij gebruikmaken van dezelfde fiscale voordelen als de eenmanszaak. Voorwaarde is wel dat hij minstens 1225 klokuren per jaar aantoonbaar werkzaam is voor de onderneming.

ZOMER

HET AANTAL ZZP'ERS

MET EEN

LIMONADEKRAAMPJE

STIJGT ENORM

Loesje

Postbus 1045 6801 BA Arnhem www.loesje.nl

Je bent niet verplicht om je als ondernemer in te schrijven bij de Kamer van Koophandel. Het is echter wel verstandig. Zeker in economisch moeilijke tijden controleren bedrijven andere bedrijven waarmee ze zaken willen doen. Bij de Kamer van Koophandel kunnen ze controleren wie handelingsbevoegd is, wie de eigenaren zijn, hoe ze er financieel voor staan, enzovoort.

Als je niet ingeschreven staat, kan dat voor een opdrachtgever reden zijn om jou de opdracht niet te verlenen. Het is dus heel belangrijk om een goede afweging te maken of je je als bedrijf laat inschrijven bij de Kamer van Koophandel.

Verstandig om in te schrijven bij de KvK

Bij natuurlijke personen zijn alle inkomsten en uitgaven voor rekening van de eigenaar van de onderneming. Hij is volledig verantwoordelijk en neemt alle beslissingen. Over de behaalde winst betaalt de natuurlijke persoon inkomstenbelasting. Het inkomen dat overblijft, is de winst na belasting. De zzp'er of freelancer (evenals de ondernemer van een eenmanszaak) is niet in loondienst. Hij betaalt geen werknemersverzekeringen en is daardoor niet verzekerd voor de WW (werkloosheidswet), de WIA (Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen) en de ZW (Ziektewet). Als hij verzekerd wil zijn, moet hij zelf een verzekering afsluiten. Verzekeren is mogelijk tegen inkomensderving wegens ziekte, arbeidsongeschiktheid of overlijden.

inkomens-
derving

1.2.3 De maatschap

maatschap

In het Burgerlijk Wetboek 7A artikel 1655 staat de maatschap als volgt omschreven.

‘Een maatschap is een overeenkomst, waarbij twee of meerdere personen zich verbinden om iets in gemeenschap te brengen, met het oogmerk om het daaruit ontstane voordeel met elkander te delen.’

Het typische kenmerk van de maatschap (afgekort mts) is dat een ondernemer niet alleen, maar samen met een of meer partners werkt. Binnen een maatschap werkt iedere partner als zelfstandig beroepsbeoefenaar. Wel is het mogelijk om naar de buitenwereld gezamenlijk op te treden: onder één naam of ieder onder zijn eigen naam.

Je zou ook kunnen zeggen, dat een maatschap verschillende eenmansbedrijven zijn die met elkaar samenwerken. Als iedere maat van een maatschap onder zijn eigen naam werkt, heet dit een stille maatschap. Als de maten onder één naam functioneren, dan heet dit een openbare maatschap.

Een maatschap komt veel voor in de medische wereld, bij juristen en notarissen, accountants, enzovoort. De maatschap doet bijvoorbeeld samen investeringen waarvan vervolgens iedere maat gebruik kan maken.

Kijk maar eens op www.medweb.nl. Daar zie je een overzicht van maatschappen van medisch specialisten. Of zoek op internet eens naar 'maatschappen advocaten'. Je komt dan veel sites tegen van maatschappen op het gebied van advocaten en notarissen.

Het aangaan van een maatschap heeft een aantal voordelen.

- Er zitten veel specialismen onder één dak.
- Het is goedkoper om samen gebruik te maken van een bedrijfspand, kapitaalgoed en personeel.
- De aanschaf van specialistische apparatuur is door gezamenlijk gebruik sneller te realiseren.

Als je kijkt naar de aansprakelijkheid, belastingplicht en het arbeidsrecht, dan geldt voor de ondernemers binnen een maatschap het volgende.

Ondernemings-vorm	Aansprakelijkheid	Belastingen	Arbeidsrecht
Maatschap	Privé voor gelijk deel als maatschap verplichtingen niet nakomt.	Inkomsten-belasting, voordeel mkb-vrijstelling en ondernemersaf-tek	Als ondernemer heb je geen arbeidscontract. Je partner heeft geen arbeidscontract, omdat ook hij ondernemer is.

1.2.4 De vennootschap onder firma

Een vennootschap onder firma of vof is ook een maatschap. Een vof bestaat uit een aantal natuurlijke personen (de vennoten) die samen een onderneming uitoefenen. Ze doen dit onder een gemeenschappelijke naam. Voor de oprichting is inschrijving in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel voldoende. Notarieel hoeft niets geregeld te worden. Het is wel verstandig als de vennoten de onderlinge verhoudingen ten aanzien van werkverdeling, winstverdeling, kapitaalverdeling, enzovoort vastleggen. Iedere vennoot is hoofdelijk aansprakelijk voor alle overeenkomsten en afspraken die gemaakt worden. Iedere vennoot treedt dus op als

*vennootschap
onder firma*

ondernemer van de hele vennootschap met de bevoegdheden en verantwoordelijkheden die daarbij horen. Dit betekent dat iedere vennoot voor de hele schuld aansprakelijk gesteld kan worden voor de hele vof, niet alleen zakelijk, maar ook met zijn privévermogen.

Dit is het enige verschil met de maatschap, waar de maat aansprakelijk is voor zijn deel in de maatschap. De vennoot is echter volledig verantwoordelijk als de vof zijn verplichtingen niet nakomt. Fiscaal gezien is de vof niet belastingplichtig. De vennoten betalen inkomstenbelasting, omdat zij geen loon van de firma ontvangen, maar delen in de winst. Net als bij de eenmanszaak hebben de vennoten recht op fiscale voordelen, zoals de startersaftrek, de zelfstandigenaftrek en de mkb-winstvrijstelling. Als je kijkt naar de aansprakelijkheid, belastingplicht en het arbeidsrecht, dan geldt voor de ondernemers binnen een maatschap het volgende.

Ondernemings-vorm	Aansprakelijkheid	Belastingen	Arbeidsrecht
Vennootschap onder firma	Alle vennoten volledig zowel zakelijk als privé, als de vof verplichtingen niet nakomt.	Inkomstenbelasting, voordeel mkb-vrijstelling en ondernemersaftrek	Als ondernemer heb je geen arbeidscontract. Ook je partner heeft geen arbeidscontract, omdat die ook ondernemer is.

1.2.5 De commanditaire vennootschap

De commanditaire vennootschap of cv is een speciaal soort vennootschap onder firma. De eigenaren van deze onderneming heten vennoten. De vennoten zorgen met elkaar voor het kapitaal van de onderneming. Een cv heeft één of meerdere beherende vennoten en een stille vennoot.

*commanditaire
vennootschap*

*beherende
vennoten*

stille vennoot

De beherende vennoot werkt meestal als directeur in de onderneming. Hij heeft de bevoegdheid over en de verantwoordelijkheid voor de dagelijkse leiding van de onderneming. Er kunnen meerdere beherende vennoten zijn. Denk aan een familiebedrijf, waarbij de vader het bedrijf heeft overgedragen aan zijn zonen.

Naast de beherende vennoot is er altijd een de stille vennoot, die niet in de onderneming mag werken. Hij is slechts geldschietter en deelt daarom wel in de winst. Je kunt de stille of commanditaire vennoot vergelijken met een aandeelhouder. Hij is mede-eigenaar van het bedrijf, maar mag niet deel nemen aan de dagelijkse bedrijfsactiviteiten. Hij heeft dus geen bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Hij loopt alleen risico over het kapitaal dat hij heeft ingelegd.

Als je kijkt naar de aansprakelijkheid, belastingplicht en het arbeidsrecht, dan geldt voor de ondernemers van een commanditaire vennootschap het volgende.

Ondernemings- vorm	Aansprakelijkheid	Belastingen	Arbeidsrecht
Commanditaire vennootschap	Beherend vennoot privé voor 100% als cv verplichtingen niet nakomt. Commanditaire vennoot is beperkt aansprakelijk.	Beherende vennoot inkomsten- belasting, voordeel mkb- vrijstelling en ondernemers- aftrek. Commanditaire vennoot ook inkomsten- belasting zonder voordelen.	Beherende vennoten hebben geen arbeidscontract. Ook de commanditaire vennoot heeft geen arbeidscontract.

1.3 Rechtspersonen

De rechtspersonen staan in het Burgerlijk Wetboek Boek 2 'Rechtspersonen'.

Bij een rechtspersoon moet je denken aan een ondernemer (niet aan een mens van vlees en bloed). Dit is een organisatie op papier die verantwoordelijk is voor zijn eigen handelen. Een rechtspersoon is zelf verantwoordelijke voor de schulden van de onderneming. Het privévermogen van de ondernemer kan dus bij schulden nooit worden aangesproken. Papier kan echter niet handelen. Er zijn dus werknemers in loondienst die dat voor de rechtspersoon doen. De werknemers, ook de ondernemer (directeur) zelf, zijn in loondienst, verantwoordelijk en bevoegd om in naam van de onderneming te handelen.

**De directie is
niet aansprakelijk voor
diefstal en/of het zoekraken
van kledingstukken e.d.**

Niet aansprakelijk, ook niet met het privévermogen

Omdat werknemers in loondienst zijn, is hun privévermogen niet beschikbaar voor de schuldeisers. Bij een eventueel faillissement wordt alleen het ondernemingsvermogen aangesproken en verdeeld onder de schuldeisers.

Arbeidsrechtelijk gezien geldt voor iedereen die bij een rechtspersoon werkt, dat hij een dienstbetrekking heeft, loon ontvangt en onder de inkomstenbelasting valt. De onderneming betaalt als voorheffing over het loon van de werknemer elke maand loonbelasting aan de Belastingdienst.

Over het resultaat van de onderneming is vennootschapsbelasting verschuldigd. Het tarief van de vennootschapsbelasting is nu 20% over de eerst € 200.000 en over het meerdere 25% (2015).

Voorbeeld

Omzet	€	12.000.000
– Inkoopwaarde omzet	– €	6.000.000
= Brutowinst	= €	6.000.000
– Bedrijfskosten <i>inclusief loonkosten</i>	– €	4.500.000
= Nettowinst voor belasting	= €	1.500.000
– Vennootschapsbelasting*	– €	365.000
= Netto winst na belasting	= €	1.135.000

* Berekening Vennootschapsbelasting:		
Over de eerste € 200.000 à 20% =	€	40.000
Rest (€ 1.500.000 – € 200.000) à 25% =	€	325.000
Totaal verschuldigde Vpb	€	365.000

De nettowinst na belasting kan voor een deel vrij uitgekeerd worden aan de eigenaren en aandeelhouders, in de vorm van dividend. Over dat dividend moet de rechtspersoon wel weer dividendbelasting (15%) inhouden en afdragen aan de Belastingdienst. Een deel kan behouden worden in de onderneming als extra buffer of voor toekomstige uitbreidingsmogelijkheden. De nettowinst wordt dan toegevoegd aan de algemene reserve.

dividend

Hierna komen de volgende rechtspersonen aan bod.

1. de vereniging;
2. de stichting;
3. de coöperatie;
4. de onderlinge waarborgmaatschappij;
5. de besloten vennootschap (bv);
6. de naamloze vennootschap (nv).

Sla ook artikel 3 van het Burgerlijk Wetboek Boek 2 Rechtspersonen er eens op na.

1.3.1 De vereniging

vereniging

Een vereniging bestaat uit leden die gezamenlijk een bepaald doel nastreven. Normaal gesproken wordt een vereniging opgericht bij de notaris. Als dat niet gebeurt, is iedere bestuurder hoofdelijk aansprakelijk en dat is juist niet de bedoeling.

Wanneer een vereniging bij de notaris is opgericht, is er ook een verenigingsstatuut. In een verenigingsstatuut staat onder andere:

- het doel van de vereniging;
- de verplichtingen die de leden hebben;
- de manier waarop leden bijeen worden geroepen (algemene ledenvergadering);
- de manier waarop benoeming en ontslag van bestuurders plaatsvindt.

De bestuurders vormen het dagelijks bestuur, tenzij er een directeur is. In dat geval functioneert het bestuur meer op afstand en worden de taken aan de directie overgedragen.

De vereniging wordt gevormd door haar leden. Dit zijn mensen die het doel van de vereniging onderschrijven en die de vereniging financieel ondersteunen door lidmaatschapsgeld te betalen. De meest bekende landelijke verenigingen zijn de ANWB, de Consumentenbond en de vakbonden, zoals de FNV.

In de sportwereld zijn er ook veel verenigingen. Elk dorp of elke stad heeft wel een voetbalvereniging, een damvereniging, een tennisvereniging, enzovoort.

Een vereniging waar meerdere verenigingen onder vallen, heet een federatie of bond. Zo zijn de voetbalverenigingen verenigd in een overkoepelende vereniging: de voetbalbond KNVB. De homoverenigingen zijn landelijk verenigd in de Nederlandse Vereniging tot Integratie van homoseksueliteit, COC.

Normaal gesproken valt een vereniging ook onder de vennootschapsbelasting. Veel verenigingen, zoals voetbalverenigingen of tennisverenigingen, vormen hierop echter een uitzondering. Als een vereniging in de doelstelling een algemeen maatschappelijk belang nastreeft, zoals voetballen of tennissen, en dus niet voor de winst gaat, wordt de vereniging vrijgesteld van de vennootschapsbelasting. Als je kijkt naar de aansprakelijkheid, de belastingplicht en het arbeidsrecht, dan kun je voor een 'vereniging' het volgende overzicht invullen.

Ondernemings-vorm	Aansprakelijkheid	Belastingen	Arbeidsrecht
Vereniging	De vereniging is als rechtspersoon aansprakelijk voor alle handelingen door het personeel.	De rechtspersoon valt onder de vennootschapsbelasting, eventueel vrijstelling.	Al het personeel is in loondienst, met uitzondering van het bestuur. Veel verenigingen werken ook met vrijwilligers.

1.3.2 De stichting

Een stichting wordt opgericht met een maatschappelijk doel en wordt geleid door een bestuur. Het bestuur bestaat uit een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. Daarnaast kunnen er nog enkele onafhankelijke bestuursleden in het bestuur zitten die vaak bepaalde kennis hebben of een bepaalde functie vervullen.

Een stichting bestaat niet uit leden, zoals een vereniging. Zij haalt haar inkomsten vaak uit sponsoring, inzamelacties en subsidies.

Een stichting heeft een oprichtingsakte en een statuut waarin onder andere staat:

- de naam van de stichting;
- de plaats waar de stichting is gevestigd;
- het doel van de stichting;
- de manier waarop benoeming en ontslag van de bestuursleden plaatsvindt;
- de bestemming van een eventueel overschot op de resultatenrekening.

BV in Balans – De ondersteunende methode voor praktijkleren

Deze uitgave Elementaire Bedrijfseconomie 2 maakt deel uit van de serie BV in Balans. In deze serie zijn leermiddelen ontwikkeld op basis van het kwalificatiedossier voor de Financieel administratieve beroepen zoals dat geldt vanaf augustus 2016.

Elementaire Bedrijfseconomie 2 behandelt ondernemingsvormen. Vermogensbehoefte, financieringen, geldstromen en winstgevendheid van ondernemingen komen daarbij aan bod. Tot slot tonen we hoe een zzp'er deze gegevens gebruikt om een gedegen ondernemingsplan op te stellen.

Ondersteunend leren

De methode BV in Balans biedt de gelegenheid om zelfstandig of klassikaal aan de slag te gaan met het aanleren van ondersteunende kennis nodig voor het uitvoeren van kerntaken binnen het financiële werkveld.

Didactisch doordacht

De methode BV in Balans houdt nadrukkelijk rekening met leerstijlen van studenten en onderwijsstijlen van docenten. De student wordt uitgenodigd om op een eigen manier de leerstof en opdrachten te verwerken, waarbij één doel voorop staat: 'voorbereiden op een beroep in het financiële werkveld'.

Diversiteit aan leermiddelen

De herziene serie BV in Balans bestaat uit theorieboeken en (leer)werkboeken, die binnen de kaders van het kwalificatiedossier, aansluiten op de toetsmatrizen van SPL. De theorieboeken geven een heldere uitleg van de vakinhouden, verduidelijkt met voorbeelden. De werkboeken starten met oriënterende vragen en kennisvragen. Met routineopdrachten, praktijktaken en een integrale casus krijgt de student de kans om de vaardigheden, nodig voor het uitvoeren van kerntaken, eigen te maken.

BV in Balans is geschreven voor de kwalificaties:

- Financieel administratief medewerker	(Profiel 1: B1-K1 t/m K3 = basisdeel)
- Bedrijfsadministrateur	(Profiel 2: basisdeel, aangevuld met P2-K1)
- Junior assistent-accountant	(Profiel 3: basisdeel, aangevuld met P3-K1)

